

Bedreigingen voor het buitengebied

door Guus Geebel

‘We maken een belangrijke ontwikkeling mee in het buitengebied van de gemeente De Bilt. Het was altijd een traditioneel landbouwgebied, maar door allerlei ontwikkelingen komt daar steeds meer verandering in’, aldus Pieter Noordanus. ‘Vooral natuurontwikkeling speelt een steeds grotere rol. Agrariërs, landeigenaren en particulieren verlenen daar nu op vrijwillige basis medewerking aan. Sinds kort blijkt echter dat de provincie voor de verwerving van gronden voor natuur zo nodig het instrument onteigening toe wil passen.’ Noordanus vindt dat zorgwekkend.

Pieter Noordanus is beëdigd rentmeester en mede-eigenaar van Noordanus & Van Driesten Rentmeesters in De Bilt. Het kantoor is twaalf jaar actief en heeft meerdere vestigingen in het land. ‘We hebben te maken met regionale ontwikkelingen, daarom hebben we die meerdere kantoren. We werken alleen in het buitengebied.’ Er zijn zo’n 400 opdrachtgevers. Noordanus houdt zich bezig met het aan- en verkopen van gronden en gebouwen, het taxeren ervan en belangen behartigen voor agrarische bedrijven. Vooral boeren, maar ook landgoederen. ‘We zijn hoofdzakelijk rentmeester voor particuliere grondbezitters en agrariërs.’

Ontwikkelingen

‘Vroeger was een rentmeester de vertegenwoordiger van de landgoedeigenaar. Het is één van de oudste beroepen ter wereld en wordt zelfs in de Bijbel genoemd. De moderne rentmeester is een belangenbehartiger voor één of soms twee partijen en hij beslaat een veel breder palet. De ouderwetse rentmeester bestaat

ook nog wel, maar daar zijn er steeds minder van.’ Pieter Noordanus vertelt dat het buitengebied steeds meer te maken krijgt met juridisering. Daardoor is het een ingewikkelde materie is geworden. ‘Wij zorgen ervoor dat er goede afspraken worden gemaakt en mensen op een juiste manier worden ingelicht wanneer bijvoorbeeld iemand in een onteigeningssituatie terecht komt of een geschil met een buurman heeft.’

Onteigening

Noordanus ziet de laatste jaren het traditionele landbouwgebied van De Bilt, Westbroek, Groenekan, Maartensdijk en Hollandsche Rading sterk veranderen. ‘Allerlei ontwikkelingen zijn daar de oorzaak van. Mensen willen recreëren, boeren stoppen omdat ze met schaalvergroting te maken hebben of uitgekocht worden, natuurontwikkelingen, ruilverkavelingen en nog veel meer.’ Nederland heeft de verplichting om in 2018 de natuurontwikkelingsdoelstellingen van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) te realiseren. Daar zit tot nu toe te

weinig voortgang in en daarom grijpt de provincie naar zwaardere middelen. Sinds kort blijkt dat in sommige gebieden, ook in de gemeente De Bilt, onteigend kan gaan worden ten behoeve van natuur. Dat is dan wel niet de instelling, maar het kan gaan spelen’, zegt Noordanus.

Oppassen

Bij onteigening moet sprake zijn van een algemeen belang. ‘Dat belang bepalen wij niet, maar in dit geval wordt er dus onteigend ten behoeve van realisatie van natuur. De vraag is of dat in deze tijd nog steeds in het algemeen belang is. Als rentmeesters willen we ons niet in die discussie mengen, want het is een politiek verhaal en we zijn geen politici. We constateren het echter wel. Ook onze klanten zijn er alert op. Er zijn prioritaire gebieden aangewezen waar onteigening op termijn zou kunnen worden toegepast. Daar zijn veel mensen uit dat gebied niet blij mee. Die zeggen ik wil hier blijven wonen, ik wil helemaal niet weg.’ Noordanus constateert dat belangenorgani-

Rentmeester Pieter Noordanus voor zijn kantoor in De Bilt.

aties, zoals de LTO, daar ook heel druk met hun leden mee bezig zijn. De provincie heeft een dikke vinger in de pap als het gaat om het buitengebied.’ In het kader van grondverwerving voor natuurontwikkeling heeft de gemeente De Bilt een eigen visie voor het platteland ontwikkeld. Daarin is gesteld dat voor agrarische bedrijven ruimte moet blijven, mits er een kwaliteitsverbetering wordt toegepast. Over onteigening wordt niet gesproken. ‘Daarnaast is De Bilt de laatste jaren op een positieve wijze actief geweest om grondeigenaren in de gemeente te stimuleren particulier natuurbeheer toe te passen.’

Natuurbeheerders

‘We kunnen het ons in Nederland permitteren om heel vruchtbare landbouwgrond om te zetten naar natuur.’ Noordanus noemt dat een luxe. Het

geeft veel meer belevingswaarde. Het moet alleen niet doorslaan en er moet een balans inzitten.’ Noordanus vindt zelf dat je bij natuurontwikkeling goed moet kijken naar de manier waarop je het doet. Hij is er een voorstander van dat je dat moet doen met grondeigenaren die daar zelf ook wat in zien. ‘Het is natuurlijk best als je grond kunt verwerven voor natuur, maar als Natuurmonumenten of Staatsbosbeheer eigenaar worden, zal het nooit meer van eigenaar veranderen en is de economische bedrijvigheid op microniveau weg. Hij noemt boeren goede natuurbeheerders. ‘Dat zie je ook heel veel in deze gemeente. Kleinschaligheid biedt veel mogelijkheden. Het is natuurlijk ook zo dat in sommige gebieden wat te verbeteren valt en er nog een hele slag te maken is. Het is een moeilijke materie.’

De boer en zijn dassen

door Kees Pijpers

Boer Wim van Woudenberg van de Dorpsweg had mij gevraagd of ik eens een dassenburcht wilde zien. De dassen staan immers de laatste tijd in de belangstelling. We maakten dus een afspraak. Zijn land ligt midden in het gebied Prinsenlaan West.

Langs de grens van het gebied zijn vers gegraven gaten te vinden.

Vijf schapen staan mij glazig aan te kijken als ik aangelopen kom. Later op de middag komen daar nog zes lammetjes bij. Heel ver achter in het weiland zie ik Wim ergens mee bezig zijn. Op het land van zijn buurman grazen koeien. Tussen de Prinsenlaan en het fietspad is het stil onder een blauwe hemel. Wim komt me tegemoet en zegt: ‘Ik ben nu een hobbyboer met een leuk stuk land waar schapen lopen. Kijk hier heb je nou een dassenburcht. Weet je, hier onder

ons leeft een wereld van dieren’. Hij laat mij een aantal burchten zien. Langs de grens van zijn gebied zijn de gegraven gaten vers. De sporen tonen dat ze nog maar net gemaakt zijn. Het lijkt of de dassen weten dat ze hier nu rustig verder wonen kunnen.

‘Mooi hè’?

Er staat een wilg met een gebarsten onderkant. De opening, waarbinnen een gat is gegraven, dient nu als voorportaal voor een andere dassenfamilie. Dicht erbij liggen aan beide zijden van een oude vergeten ijzeren pijp, twee burchten. Daarnaast liggen drie kleine holletjes. Twee ervan zijn het begin van gangen die naar beneden leiden. De middelste ligt vol met

drolletjes. Tot aan de rand gevuld. ‘Wat ik nu jammer vind’, zegt van Woudenberg, ‘is dat laatst iemand schreef dat dit gebied vol struiken en stoppels nauwelijks meer waarde voor de boeren heeft. Dat iemand suggereerde dat je de liefde voor de natuur moet zoeken bij hobbyisten, zoals bijvoorbeeld een golfbaan en niet bij de boeren. Dat is niet waar. Kijk, daar verderop staat in de zomer heel veel maïs met mooie kleuren. De stoppels die daarvan overblijven worden daarna omgeploegd’. De dassen liggen nu te slapen. Als het donker wordt gaan ze in paartjes weer op pad. ‘Mooi hè’, zegt hij en wijst op het schitterende uitzicht. ‘Daar moeten we toch zuinig op zijn.’

De gebarsten onderzijde van de wilg is een prachtig entree voor de dassen geworden.

Ingang van een dassenburcht.

Dat wil ik ‘effe’ kwijt...

Eekhoorns

Tussen de Spoorlaan en de Adrie Piecklaan in Hollandsche Rading waren er regelmatig twee eekhoorns te zien die al springend van de ene tuin naar de andere tuin gingen. Het was erg leuk om te zien wat die diertjes in je tuin allemaal doen. Helaas zijn bij onze overburen deze week op 2 opeenvolgende ochtenden dode eekhoorns gevonden onder de tuintafel. Onze overburen hebben geen kat, al is het natuurlijk de vraag of een kat wel de ‘dader’ is geweest.

Echter omdat het broedseizoen ook weer begint, zou ik katteneigenaren vriendelijk willen verzoeken om hun kat een belletje om te doen, zodat we straks ook kunnen genieten van de uitvliegende vogels. En nou maar hopen dat er toch weer eekhoorns naar onze tuinen komen.

Ik wil een ieder, waar nu het belletje gaat rinkelen, alvast hartelijk bedanken.

Monique van der Wel, Hollandsche Rading